

Foglalat: Magyarország (Pozsonyban: az urbariumi munkálat kerületileg elvégezve, 's magy. nyelv-tanuló ifjak örömmünnepe. Erdélyi új nemes. Szepesből levél). Anglia (alsóházi ülések junius 11—13ikaig. Dedel). Franciaország (az Orleansi hg Párisban. Bricqueville zajos beszéde a' jun. 13iki kam. ülésben; folytatása ez ülésnek jun. 14ikén. Journal de Paris kikelése. Németalföld. Németország (stuttgarti levél kivonata. Vegyes német hírek). Portugália. Ujabb Gabonaár. Pénzfolyam.

MAGYARORSZÁG.

Pozsony. A' 21ki ker. ülésben elvégezték az urbariumi munkálat VIIIik egyszersmind utolsó cikkelyét, egy küldöttséget választottak keblükből, az egész munkálatot magyar fordításostul pontosan megvizsgálandani. Tagjai e' küldöttségnek: Rudics, Prónay, Niczky, Pázmándy (Komárom), Andrassy gróf, Dókus, Hertelendy és Klauzál megyei követ urak, Lonovics és Mayer káptalani képviselők, Illésy Jászkun, 's Vághy és Poroszlay városi küldött urak. — Ugyan ez nap vétetett föl a' vallástárgyban küldött 5ik üzenetre legközelebb leérkezett fő rendi válasz is, 's annak első fejezete felett (mellyben a' fő RR. a' reversalisok visszaható erejét elfogadni vonakosznak) három nap vitatkozván, miután a' többség végre sem fogadta el azon egyeztető közép-útul javasolt változtatást, hogy az eddig kiadott 's már erőbe lépett reversalisok maradjanak „ugy a' mint vannak“, a' régi üzenet többi pontjai is ujra és ismét jókká hagyattak.

Fel's. Urunk jun. 10iki legfensőbb határozata szerint Kopesay János, kereszturi plebánust Bácsban, körösi egyesült görög megyés püspökké méltóztatott kinevezni.

Királyi Fejdelmünk Wagner János nyugalmazott őrnagyot szinte harmincznégy évig tett kitünőbb hadiszolgálatai tekintetéből, minden díj-elengedés mellett saját kérelmére „Wetterstädti“ praedicatummal Erdély fejdelemségi nemességre méltóztatott emelni.

A' magyar nyelv-tanuló ifjak társasága Pozsonyban f. h. 16ikán tartá örömmünnepét, a' másodikat 23ikára rendelvén. Az iskolai esztendő beállításán kezdve annak egész végéig gyakorolják ők magokat édes nyelvünkben, hetenkint kétszer tartva ülést; 's mennyire haladnak ez idő alatt kedvesen vállalt pályájukon, hirdető tanuja esztendő-vég-

kori nyilvános vizsgálataik 's nekik örömmünnepeik. Mióta nyelvünk ügye közösb, közösek az ő iparkodásik is, hiven és méltón követte derék előzőteik vezér ösvényit. Bizonyítja ezt fenérintett legközelebbi próbatételük, mellyet egy vendég-hallgató sem hagyott el a' jó ifjak fáradsági gazdag gyümölcsén érzékenyen nem örvendőleg, 's reménylhető későbbkori munkás hatásukért előleg is hálát nem mondólag. A' megelégtülést nyerteken kívül munkájik előadásiban kitüntették magokat: Geduly Tivadár „Pásztori dal“-jában; Sáfary József „Ősz Bebek“-jében, (hatosak); Kolosváry Mihály a' társaság 3dik könyvtárnoka „Átok erejé“-ben, (balláda rimekben); Márton Károly „Nándor“-ában (hatosak); Tóth István jegyző „Magyar Amazon“-ában, (rimek); Zmeskál Sándor „Hű szerető“-jében (román cz rimekben); Liszka Lajos 1ső könyvtárnok „Századunk“-jában (hatosak); de legzajosb tapsot nyertek: Ugrik József „Buda halála“ és Balassa István „Csonthegy“ regéji, mindkettő hatosakban. Kivánjuk: méltassék tettesb pártolásra nemes fáradozásuk. Ha minden nagyobb iskoláinkban nem mondom ennyi 's illy példás tüzzel gyakorolnák magokat ifjaink a' magyar nyelv-tudományban, hanem csak hazanyelvökhöz köteles hűségű iparral tanulnák belőle legalább azt, mi reájok olly kimélve tűzve van: ugy valóban nagy része magától eltűnnék azon igazságtalan hiánynak, melly kisebb iskoláinkra nézve nyelvünk tanításában olly károsan érezhető. Míg idegen ajku honosink olly dicséretes törekvéssel fognak nyelvünk tanulásához, bizony nem volna ártalmas azt anyanyelvökként beszélő diák ifjainknak valahára már saját ösztönükből grammatikai szabályok után gyakorolni, írni, beszélni; ugy majdan hajlandóbbak lennének elhinni: miképen még is egy kicsit nem szép: cselédházi magyarsággal előzuhantani a' gon-

dolatokat, vagy azokat konyha-diák orthographiával mázolni papirosra. Nagyon kevés azok száma, kiket a' hon-mívelésre hívó nemesb indulat ez érintés alól már régebb kiemelhete; csak egy pár legujabb lefolyt év, a' közös gondolkozás éveit i. mutathatnak némi kifogást.

Varasd megye örökös főispánja 's Varasd város és vára kapitánya gróf Erdödy Péter cs. aranykulcsos 's a' t. Zágrábban f. h. 13kán élte 62ik évében az élők sorából magyar őseihez jobb életre költözött; jun. 9ikén pedig Szabolcsban Nagyfalun id. Bónis Samuel, mint az imént idézett megyének egykori fő hadiadószedője, fő szolgabirája, országgyűlési követe 's első alispánja. Özvegyén b. Daniel Borbálán kívül két fija 's három leánya kesergi elhunytát, de kesergik rokoni is az egyenes lelkű atyafit, számos baráti a' hű keblet 's minden jobb érzésű az érdemes polgártársat eltüntében.

Szepesség jun. 16ikán. A' mi karpátaljai mezeink 's vetésink Szepes lakosait szép reményekkel biztatják, ellenökre azon szomorító híreknek, mellyek az alföldről az ideileendő termés felől naponként érkeznek. Kedvtelve nézzük gyönyörű rozsainkat és árpáinkat, mellyek őszije, valamint tavaszija egyiránt szépek, jobbak a' tavalyi 's harmadéviéknél; mezőink igen virágosak 's barmainknak kellő takarmányt ígérők. — A' múlt héten jövék Lengyelországból. A' jámbor Lengyelek még élnek, és sebeikből legalább testileg már jobbára kigyógyultak. Ő orosz felsége a' Sibiriába kárhóztattak közül soknak engedelmet hirdettetett a' hazájokba visszatérhetésre; a' főbbecket további fenyték alatt marasztalván. Az otthoniak előtt Chlopiczki jó hírét elveszté, több derék lengyel férjfiával volt szerencsém szólani, kik felőle nem legjobb vélekedésben vannak, 's mint kellő részrehajlatlansággal tett nyilatkozásaikból kivehetém, tán igazok is van. Dwerniczki és Dembinszki Algierban vannak, 's a' Lengyelek őket nagy tisztelettel emlegetik; az utóbbinak nője gyönyörű leánykáiival együtt Krakóban nagy elvonultságban él. A' lengyel iskolákba behozott orosz nyelvel eddigelé egy szemmáknit sem boldogult a' kormány; a' nemes Kosciuszko tanuló kis ivadékot se dorgálás se szép szavak nem valának képesek a' rájuk tolt nyelv tanulására birni, sőt az idegenkedés ellene

köztük nőtten nő. Meghallván ezt minapában Paschkiewics, sorra látogatá a' varsói iskolákat, 's — L.

Pest és Buda vidékin már sz. János n. ján (junius 24ikén) kezdették el vegyest az aratást. Az élet szára jobbadán alacsony. Nem csak nálunk, hanem egyebütt is szörnyű a' szárazság. Odessa tájin kétszáz mérföldnyire minden gabonafaj kiaszott. A' hőség olly nagy, hogy e' héten a' hőmérő árnyékon is 28—29 foknyira hágdal, verőfényen pedig 38—39ig, még a' néha lomhán lezengő szellőcske is majd sirocco-lehelletű. — Széna csak a' vizenyös lapályokon. A' szőlős gazdák legjobban imádkoztak az idén, mert az 1811nél előbb virítván el a' szőlő, buja tenyésztével többnyire dicsőbb nektárt ígér minden e' századi testvérinél. De ideje is, hogy kegyelmesen pillantott rájuk az ég anyyi mostoha szüret után!

A N G L I A.

Az alsóház jun. 11iki ülésében a' rabszolga-emancipációnak érdeklött negyedik cikkelye került elő, melly is eképen adott resolucio alá: „Ő Felsége fölhatalmaztatik a' nyugotindiai tulajdonosoknak kárpótlékul egy, 20 millio font sterlinget meg nem haladó summát adnia, melly summa e' végre úgy fog használtatni, mint azt utóbb a' parliament legezéirányosabbnak vélelndi.“ Robinson ur a' kárpótlás elvével tökéletesen egyet ért, de annak kivihetőségében nagy akadályokat 's vélemény-szakadásokat talál. Az angol nép buzgósága a' rabszolgaság eltöröltetése mellett igen hihetőleg meg fog, úgy mond, hülni, ha majd a' lord kincstárnok kénytelen lesz az adót évenként egyegy millióval szaporítani. Még eddig nem volt elég idő a' népvéleményt ama' kárpótlás mennyisége felől kitudni, 's ő (Robinson) protestál az ellen, hogy e' summa a' fogyasztásbeli tárgyakra vetendő újabb adókból szerztessék össze, minthogy így épen a' dolgozó v. kereső néposztályok terheltetnének leginkább, mellyek különben is már szerfelett terhelve vannak. Lord Althorp erre megjegyzi, hogy most nem a' kárpótlás módjáról, hanem csak annak elvéről vagy szóról. Ez iránt a' népvélemény már eléggé tudva van, miután az számtalan kérelemben oda nyilatkozott, hogy minden summát kész megadni, melly az érdeklött célra szükséges-

n láttatnék. Egyébiránt a' nevezett sum-
mából a' nyugotindiai tulajdonosoknak egy
százalékát sem fog kifizettetni mind addig, míg
a' ministeri rendszabásnak egyéb (a' rabszol-
gáknak kedvező) pontjai végre hajtva, tel-
jesítve nem lesznek. — E' negyedik czik-
kelyhez négy mellékjavaslat ajánlatott, t.
i. Buxton uré, melly szerint az ajánlandó
20 millionnak fele csak a' rabszolgák köteles
munka idejének teljes elteltekor fizetessék
ki; a' második Wason uré, melly szerint
minden évben a' rabszolgáknak fizetessék
bizonyos summa, munkabér fejében, mellyet
különbén a' tulajdonosnak kellene fizetni;
— a' harmadik Evans uré, ki a' nyugotin-
diai cukor-vám alászállíttatásával kívánja az
ottani tulajdonosak kárát pótoltatni; végre
Briscoe uré, ki a' 20 milliót ismét az előb-
bi ajánlott 15 millióra akarja szállíttatni; —
de mind ezen mellékjavaslatok tetemes szó-
többséggel mellőztettek el, 's a' kormány-
javaslat (a' 4ik cikkely) 296 szóval 77 el-
len elfogadtatott. Ez meglevén Stan-
ley ur jelenti, hogy a' Nyugotindiaiba me-
nendő postahajót (Packetboot) a' kormány mind
eddig azért tartóztatta, hogy általa a' par-
liament végzését a' gyarmatokba megküld-
hesse; ehhez képest ő kötelességének tart-
ja, ma még az ötödik 's utolsó pontot is ha-
tározat alá bocsátani, melly szerint „hatal-
talmazzassék fel Ő Felsége mind azon költsé-
gek megtételire, mellyekből a' gyarmatok-
ban hathatós és fizetéssel járó városi tiszt-
ségek (Magistratur) állíttassanak, mind pe-
dig a' gyarmati törvényhozóságok arra se-
gíttessenek, hogy a' felszabadulandó Ne-
ger-lakosak erkölcsi 's vallásbeli nevelte-
tésökről eleve 's illőleg gondoskodjanak.“
— Buxton ur e' cikkelyben ezen szavak
után: erkölcsi 's vallásbeli nevel-
tetésökről . . e' következő, jeles szava-
kat kíváná még iktattatni: értelmes és
liberalis elvek szerint! — Stanley
ur megjegyvezvén, hogy a' kormánynak épen
nem szándéka valamely vallás- és tanítás-
rend-zert kirekesztőleg pártolni, és így a'
kívánt szavak beiktatását nem ellenezvén,
mind ezek, mind maga a' cikkely elfogad-
tattak, el tehát így a' kormánytervnek 's e-
mancipationnak mind az öt cikkelye, (mel-

lyekben mint láttuk csak a' fő pontok álla-
píttattak meg, a' részletek 's kivétel mód ké-
sőbbre halasztatván), azok még egyszer fel-
olvasztattak 's adandó tudósításra rendeltettek.

Jun. 12ikén lord Althorp ajánlatára biz-
tossággá változott a' ház, hogy az irlan-
di tizedek iránt tegye resolutioit. Lambert
ur hosszas beszédben elevenül festi Irland
jelen állapotját, melly még rosszabb, mint a'
csend-bill divatoztatása előtt volt. Az ezen
bill által engedett rendkívüli hatalom a' kor-
mány világos ígéreteinek ellenire a' tized-
beszedésre használtatik, 's ő egy mellék-
javaslatban ezen ígéretszegést nyilván gán-
csoltatni 's a' katoná- v. politziaerőt a' ti-
zedesikarástól eltiltatni kívánja. Lord Alt-
horp nem tagadja, hogy a' ministerek azon
ígéretet tevék, 's ha csakugyan történtek
visszaélések, ő leszen első, ki azokat gán-
csoltatni 's megfenyíttetni kívánandja, de il-
lyesről még eddig semmi hivatalos tudósítás
sem érkezett, miért is ő reményli, hogy a'
ház Lambert ur indítványát el fogja mellőz-
ni. Egyébiránt, úgy mond, ezentul minden
erőszak az elmaradott tized beszedésére
főlöleg 's lehetetlen lesz, minthogy ő ezen-
nel azon ajánlatot teszi a' háznak: „hatalmaz-
tassék fel Ő Felsége bizonyos summa pénzt
fizettetni ki a' papságnak mind azon tizedek
fejében, mellyek az utóbbi három év alatt
elmaradtak; — melly summa azután a' tized-
del elmaradt községek 's lakosakra taxa v.
adó gyanánt kivettetvén, a' kormány által és
annak nevében szedessék be.“ Ezen örven-
detes javaslat után Lambert ur indítványa
197 szóval 45 ellen elmellőztetett 's lord
Althorp javaslata minden szószedés nélkül
elfogadtatott. — A' más napi ülésben előter-
jeszté Grant ur a' keletindiai társas-
ság ügyében határozott 's maga e' társaság
által már elfogadott kormányjavaslatot, (en-
nek egyes pontjait jövő levelünkben fogjuk
közölni), mellynek fő elveit három külön
resolutioba foglaltan a' ház elfogadta, a'
részletes vitatást itt is, valamint a' rabszol-
ga-emancipationál, későbbre halasztván. Elő-
legesen közöljük azt, hogy e' terv szerint
az említett társaságnak kereskedési mo-
nopoliuma (Chinával 's kivált az itt ter-
mő theával) megszűnik; felségi (souve-

rain) hatalmát azonban a' keletindiai angol birtokon még húsz esztendeig megtartja. —

Dedel ur, ki még jun. 12ikén is Londonban volt, 11ikén hosszasan értekezett lord Palmerstonnal, kit azután hg Talleyrand 's a' belga követ is meglátogattak. A' Times jun. 12ikén azt mondja, hogy Dedel ur csak 8—10 napra megyen Haagába 's onnan személyes értekezés után 's a' végegyezésre teljesen felhatalmazva Londonba vissza siet.

FRANCZIAORSZÁG.

Jun. 13dikán fogadá a' király Sutzó herceget Otto görög király rendkívüli követét 's meghatalmazott ministerét, megbízólevelét általvevén. — A' dauphin (Orleans hg.) ugyanaz nap estve Angliában 's Belgiumban tett utjából haza, Párisba érkezett.

Jun. 13ikán elfogadá a' követkamara a' finantzministeri budgetet 's jelen levén már a' marsal-elölülő, a' hadministeri budget vitatására ment folytatólag által. A' 7ik cikkelynél, melly a' hadsereg zsoldját 's tartás költségeit 125 millio 69,760 francra teszi, 292,235 francot javasolt a' biztosság lerovanni. Itt felállta Bricqueville ezredes 's a' ministerium és különösen a' marsal-elölülő (Soult) ellen nagy tüzzel és haraggal kelekki: Én örömet szavaztam volna e' kívánt summa megadatását, ugy mond, ha itta' szószékről nem dicsérték volna az önkénynek 's vakmerő usurpationnak azon halmazát, mellyet t. i. a' ministerium maga rendszerének mond. Illy rendszabásokat hallván, igen nehéz az embernek parlamenti korlátok között maradni. Borzanat futja az embert keresztül azon javaslatot olvastában, melly a' királyhoz (a' marsal által) adott tudósításban foglaltatik, 's melly az ország bátorságát 's a' nemzeti függetlenséget olly nyilvános veszéllyel fenyegeti; de ez még nem elég. A' ministerium a' nemzeti köz szellemet, a' juliusi nemzetet, megvesztegette, a' nemzeti öröset megvesztegette 's most a' hadsereget, a' nemzeti katonaságot, akarja megvesztegetni. Csak haladjon tovább 's így ez úton 's kész lesz a' restauratiobeli időszak. (Morgás és rendre!) Szólitsanak az urak rendre, csak hallgassanak meg. A' hadsereg nem felel meg többé a' status-hatalom czélzatinak,

azért akarják azt ujdön szerkeztetni. A' status-hatalomnak engedékeny, hajthatékony katonák kellene; azon nemzeti szellem, melly eddig ezredinkben uralkodott, neki nem tetszik. Három esztendő kell a' katonasformáltatására 's e' három esztendő után el akarják őt ismét bocsátani. Ezen örök újczozás kedvező lehet a' kormány terveinek az ország belsejében; de gyöngíti hadseregünket a' külföldre nézve. Fáj a' szívem, midőn látom, hogy a' kormánynak nem kellene többé gyakorlott, szolgált hadseregek. Az új systema csak árnyék-hadsereget szülhet 's kiapasztja az országos pénztárt. Három esztendő katonának, kinek kora sem haladja meg a' 24 évet, inkább ispotályra (kórházra) mint fegyver- és töltésre van szüksége. A' császárság rendszere jó volt; nem a' hadsereg hagyta el a' Császárt 's Franciaországot, hanem a' főbb tiszték hagytak el a' hadsereget. A' tábornok-test (Generalstab) teli volt árulókkal, 's azon megfoghatatlan tunyaságból, mellynek egyike miatt marsal Grouchy olly későn érkezett a' waterlooi ütközetbe, talán nem ok nélkül következteték némellyek, hogy akkor a' győzödelem miénk lett, ha a' majorgenerali tisztelet folyvást marsal Berthier vitte volna. (Zaj a' kamarában). Fájdalom! az, a' ki őt (Berthiert) 1814ben a' Bourbonok szolgálatjában felváltotta, mindent elkövetett, mivel a' régi hadsereget boszonthatta 's a' Vendéiakkal és Chouanokkal békét kötött. — Hat hónap előtt még derék hadunk volt, most már ezt meg akarják másítani. A' francia katonaszellemet meg akarják ölni; a' nemzeti élet nem tarthat számot a' statushatalom kedvezésire! — Vannak férjfiak, kik sarczolásik által igen jól tudták gyűlöletessé tenni a' francia nevet külföld előtt; kik az összezsarolt aranyokat igen jól megtudták magoknak takarítani, 's kik, mint a' művészet baráti, valóban igen szép és pompás festményeket, de csak egy löporszeke- ret, egy álgút sem hoztak Franciaországba vissza. — (Zajgás, kivált a' centrumban). És vannak ismét mások, kik mint Plutarchus nagy characterai, nem hagytak annyi pénzt magok után, mellyből temetkezési költségek kikerült volna. (Czélzás a' töb-

... közt gen. Lamarque-ra). Amazok becsül-
tetnek és hatalmasok; imezek özvegyeinek
nem akarnak az urak nyomoru nyugpénzeket
adni! — 'S mit csinál a' kormány katonáink-
kai? Ölbe fegyvert (Gewehr in Arm) kény-
szerítik őket a' számtalan protocollumot hall-
gatni, 's a' pápa katonái, politia hajdúi kö-
zé szegődtek! Én az egész költség ellen
szavazok, ha az urak az új hadszerkezeti
tervet elfogadják. — E' beszéd nagy zajon-
gást támasztott a' kamarában; ritkán támad-
ta meg valaki a' ministereket olly nyilván,
olly egyenesen. Marsal Soult felelni akart,
de Barthe és Guizot minister társai felszó-
lítására, elhallgatott. A' nevezett cikkely
a' biztosság-ajánlotta lerovással együtt elfo-
gadtatott. Ugy szinte a' 8ik cikkely (kato-
naágyak: 4,869,000 franc); a' 9ik (remon-
te: 1,750,000 fr.), a' 10ik (lószerszám: 365
ezer fr.); a' 11ik (takarmány: 17,527,000
fr.); a' 12dik (szállítás: 998,000 fr.). A'
13ik cikkelynél (pattantyússág hadiszerei:
13,140,000 fr.) három millio 703,000 fran-
cot ajánlott a' biztosság lerovatni, melly le-
rovás hosszab vita után csakugyan el is fo-
gadtatott. Bricqueville ezredest a' kamarában
tartott megtámadó és sértő beszéde miatt mar-
sal Soult-nak fia, marquis Soult, más nap
párviadalra hívá. A' két bajtárs vitézül vag-
dalkozott egy darabig 's egymás gyöngéji i-
ránt igen nemesen viselék magokat, de mi-
dön a' vagdalkozásnak semmi sikerét nem
látván, egymással öltre keltek, a' tanúk (mind
generalok és marsalok) közbe veték mago-
kat azt nyilatkoztatván, hogy mint becsüle-
tes emberek egy illy makacs vitának foly-
tattatását tovább nem engedhetik. — A' két
bajtárs kölcsönös tekintet jeleivel vált el
egymástól, 's a' tanúk a' dolognak eképp tör-
tént végét valamennyi párisi ujságba beik-
tatták.

Jun. 14ikén példáját adá a' követkama-
ra: miképp kell parlamenti vagy is ország-
gyűlési sérelmeket, bár azok magán a' mi-
nisterium előlüljén történjenek is, ország-
gyűlésileg orvosolni. Különbben is a' legiga-
zabb bíró az illyesekben maga a' publicitas.
Az említett gyűlés elején marsal Lobaun (a'
párisi nemzeti őrség vezére, marsal Soult
körtársa) felállván, a' mult ülési jegyző-

könyv (diarium v. protocollum) felől kíván
szólani. Csodálkozni fog a' kamara, ugy
mond, hogy én, ki tegnap azon különös be-
széd alatt, mellyet a' kamara hallott, hall-
gattam, 's azt ma szóba hozom. Midön én teg-
nap azon beszédet hallottam, nem hittem fü-
leimnek. Nem hittem, hogy a' kamara szó-
székéről illyesek mondathatnak. Hallották
az urak, miképp támadtatott meg egyike a'
mi legdicőbb bajnokinknak, ki velünk volt
Genuánál, Austerlitznél, Toulousenál, Wa-
terloonál; ki a' haza diadaliban részt vön
's azt utóbb szerencsétlenségiben is mind vé-
gig támogatnia szerencsés volt. A' mi szó-
székünk illyes megtámadtatást nem fogadhat
el. Ezt én azért mondom, hogy ha egyes
ember ezen szószékrül valakit megtámadhat
is, azért e' szószék a' kamara nevében fé-
nyes elégtételt is adjon és adhasson. Indit-
ványom az, hogy Bricqueville ur beszédéről
a' kamara jegyzőkönyvében semmi emlé-
kezet se történjék. A' centrumok ezen in-
ditványt támogatják. Salverte: Uraim, ha
valamelly szónok magáról 's kötelességéről
megfelelkezik, azért van itt a' praesidens,
hogy őt rendre igazítsa. Jaubert: Ugy
de ez nem történt. Garnier-Pagès: A'
praesidens nem hitte hogy ez szükséges.
Salverte: Uraim a' kamara rendezete (co-
ordinatio diaetalis) mindent előre ellátott, ezen
rendezet pedig minden esetre elég. Lehetet-
len, hogy valamelly a' szószékről tartott be-
szédéről a' kamara jegyzőkönyvében emléke-
zet ne történjék. Azt nem tehetik az urak,
hogy a' mi megesett, ne esett, a' mi monda-
tott, ne mondatott legyen. Ha az urak ezen
inditványt elfogadnák, nem volna többé sza-
badság, nem volna tanakodó gyülekezet Fran-
cziaországban, 's az urak azon veszedelmes
időpontra jutnának ismét vissza, midön e'
kamara egyik tagját kiűzte. — Az in-
ditvány a' minoritas jusainak megsértése.
(Taps a' szélekről). Martin du Nord:
Én azt javasolom, hogy marsal Lobaunak é-
pen most hallott beszéde a' jegyzőkönyvbe
egészen iktattassék be. (Taps a' centrumok-
ból). Dupin: Én a' tegnapi történetet fő-
lőtte sajuálom. A' vitásnak mindig csak a'
dolgot, a' személyt soha sem kellene érdek-
leni. De ha a' híres marsal (Soult) tegnap

szó nélkül támadtatott meg, marsal Lobau-nak most tartott 's a' kamarától tetszéssel fogadott beszéde neki elegendő elégtétel. Meg vagyok győződve hogy ha Bricqueville ur jelen volna (Balról: Itt van), bizonyal kifejezné sajnálatát azon, hogy tisztársait megszomorította. Bricqueville: Szót kérek. Dupin: Igen örülnék, ha ő ezt személyes characterénél 's jó szívénel fogvást, mellyet én ismérek és becsülök, megtenné. Minden esetre Martin ur javaslatát szavazatra kell bocsátanom. (Marsal Clauzel, Salverte 's más baráti Bricqueville urnak kéri őt, hogy ne szóljon; Bricqueville nem szól). Szavazatra menvén a' dolog, a' kamara mit végez? azt e, hogy Bricqueville ur sértő beszéde kimaradjon a' protocollumból? nem; hanem hogy marsal Lobaué is bele jöjjon; 's itt van az egész satisfactio. — Utóbb a' multkor félbe szakasztott hadministeri budget vitatása kerülvén elő, a' pattantyusság hadszereinél még 375,000 franc ('s így mindössze e' cikkelynél 3 millio 703,000 fr.) lerovatott. Ekkor léptek be Broglie, d'Argout, Barthe, Rigny és Humann ministerek, Soult még nem volt jelen. A' 15ik cikkelyt, mellyben Paris erősegeire 2,000,000 francot kívánt a' ministerium, megtagadtatni javasla a' biztosság, mivel egy mond e' tárgyban külön javaslat fog a' kamarának előterjesztetni, a' meddig tehát pénzt reá megajánlani nem lehet. A' cikkely (csak három minister 's egy követ állott fel mellette) félre vettetett. Ekkor lépett be marsal Soult, ki igen betegnek látszott, a' kereskedési ministerrel. A' 16—20ik még hátra volt cikkelyek, csekély lerovások után, jókká hagyatnak 's az egész hadministeri budget 220,371,247 francra szállitva, elfogadtatik. Thiers ur itt még egyszer szóba hozá Páris erősegeit, kinyilatkoztatván, hogy a' kormánynek elhatározott akarátja a' fővárost megerősíteni 's azon a' fen maradott korábbi hitelekéből folyvást dolgoztatni fog. O (Thiers) kész ezen tárgyat vitatás és szavazat alá bocsátani. Arago ur megjegyzi, hogy ha már munkán kezdik e' dolgot, fölösleg a' vitatás. Demarçay ur, hogy a' ministerium ezen bánásmódja a' constitutioval ellenkezik. A' kormány azon

erőségekben megannyi bastilleket állit. Thiers viszonzoz, hogy a' bastille nevezet ide nem illik, mert azon erősegek mind kívül esnek a' városon. Egyébiránt a' bastille valamit 1789ben nem menté meg a' kormányt, ugy ezután sem fogna semmi ollyas kormányt megmenthetni, mellyet t. i. országos vélemény nem támogatna. De Párisnak erős helynek, védhető pontnak kell lenni; ez volt Vauban, ez volt Napoleon szándéka 's itélete. A' praesidens itt véget vete a' vitának, jelentvén, hogy már minden költségek szavazva vannak 's ő tehát az egész kiadási budgetet (1834re), melly a' kamara által 1,120 millio 615,478 francban állapittatott meg, szavazat alá bocsátja. Ezen összes budget 237 szóval 94 ellen elfogadtatik. —

A' Journal de Paris ujolag jelenti, hogy a' kormány telegraphoknak privatusok által nyilvános használat végett állittatását minden hatalmában levő, törvényes uton ellenzeni fogja. — A' Moniteur ujabb, u. m. majus 29ikei híreket is közöl Konstantinápolyból, mellyek szerint Ibrahim basa csakugyan folytatta átköltözését a' Tauruson 's maga is kiment már Kiutahjából. Ugy hitték, hogy ezen átköltöztetés jun. közepe táján be lesz végezve, 's ekkor az orosz expeditio is haza menend. (L. mult lev. a' Beob. ujabb hireit is). A' francia flotta folyvást Smyrna körül szállongott, az angol hajóhad még akkor nem egyesült vele. —

A' Journal de Paris 's utána a' Moniteur az augsburgi allg. Zeitung egyik levelezőjének azon állítása ellen kelnek ki: mintha a' földközi tengeren álló angol-francia flotta a' Bosporusba akart volna bejutni; de a' dardanellák török kormányzója ennek ellenszegült 's egy, a' tengerszorosra még is befutó francia goeletre csakugyan tüzeltetett. Ezen előadás, mondják a' ministeri ujságok, hamis és a' mi talán alapjául szolgálhatott, az egy magában igen csekély történet, melly egy francia hajón kevéssel maj. 23ika előtt a' dardanelláknál hihetőleg tévedésből történt, t. i. Melange goeletre, melly adm. Roussin és adm. Hugon levelezésiket rendszeren szállítani szokta, midőn az idézett napon a' dardanellákba ismét befutna, még nem tudni mi okból az eu-

ropai részen fekvő egyik török erősből háromszoros álgulövet esett. — A' francia nagykövet (adm. Roussin) ezt meghallván, sietett panaszt tenni a' reis efendinél, ki a' dologrul semmit sem tudván nem kevéssé csudálkozott, 's miután mély sajnálatát fejezé ki e' történetért az admiral iránt, annak egyszersmind, mihelyest a' dolog körülményei ki fognak világosulni, tökéletes elégtételt ígért. —

NÉMETALFÖLD.

A' hollandi generalstatusok (országgyűlés) második kamarájában jun. 12ikén igen élénk vitára nyújtott alkalmat azon kérdés: ha t. i. azon rendkívüli hadi költségek (17 millio), mellyek a' belga lázadás kiütése óta az országnak csaknem minden rendes jövedelmit elnyelék, továbbra is megadassanak e most, midőn a' londoni előegyezés által a' fegyverszünet Belgium 's Hollandia közt meg van alapítva? A' ministerialis követek olly véleményvel voltak, hogy a' jelen körülményekben legtanácsosabb a' kormányra bizni a' lehető kiméletek 's reductiók megtételit; — melly nézet szavazatok többsége által (28 > 19) győzván, az eddigi rendkívüli költségek csakugyan megajánlottak.

General Chassé, a' hollandi népnek e' kedvelt és vitéz bajnoka, jun. 10ikén de Batavier nevű hollandi gőzhajón Vliessingenbe megérkezett 's harangzúgás és örömrivadozások között szállott partra. A' general ezen utra a' francia admiral hajóval meg volt kívánva, de ő ez ajánlatot elmellőzte.

A' belga képviselőkamara ismét Raikem urat választá előlülöl.

NÉMETORSZÁG.

Stuttgartból jun 16ikáról következő levélkivonatot közöl az allg. Zeitung: Nálunk mind folyvást többen és többen fogatnak el 's mind inkább láthatni ezen elfogatások okát és szövedékeit. A' frankfurti lázadás következésiben tett nyomozatok 's iromány-elfoglalások már is nyomos felvilágosításokat adtak, mellyek szinte kétségen kívül helyezik, hogy a' nevezett frankfurti csiny 's a' lengyel csapatnak Helvetziába költözte igen messze ágazó összeesküvésekkel függöttek egybe. Kevéssel a' frankfurti kitörés előtt a' nagy koholmányoknak több kül-

döttei bejárák Würtembergget, Badent, Hasiát 's más déli német tartományokat. A' Frankfurttól elillant, de Wiesbadenben elfogott dr. Neuhof (kitől az érdeklett támadást leirtunkkor mi is emlékeztünk) szinte egyike volt ezen emissariusoknak, 's a' nála talált irományok között, mint mondják, egész névsora volt azon embereknek, kikre a' lázasztók számolni látszattak, sőt kiknek egy része magát a' frankfurthoz hasonló kitörést eszközölni le is kötelezé. E' nyomok azokkal együtt, mellyekre Tübingában akadtak, a' württembergiek közül több katonát, jelesül kapitányokat, hadnagyokat 's altiszteket ejtének gyanúba, kik közül többen már zár alá vettek, mások még vétetendők. Tübingai tanulók is vettek részt az összeesküvésben, 's ezek közül többen eleve elillantak, miben nekik az ottani fogházak szüke némileg kedvezett is. Kisült, hogy a' külön egyetemeknél divatozott tanuló-egyesületek (Burschenschaften) egymással közösülésben voltak, 's hogy jelesül az utóbbi évben a' tübingai egyesület volt a' vezér v. ügyvivő. Az itteni, legujabb éjjeli zavarok is oda czéloztak, hogy azon fogházban ültek szabadittassanak ki, de ez nem sikerült. Alig ment be ide a' segédül küldetett katonaság, azonnal több altiszt fogatott el 's küldetett vasban Hohenaspergbe; hova a' Stuttgartban, Tübingában, Ludwigsburgban 's máshol (de Würtembergben) elfogottak is vitettek. Ezek közül természetesen némellyeket nagyobb, másokat kisebb bünsúly nyom, de legszánandóbbak még is az altisztek, kik jobbadán alig tudták, mit cselekedtek vagy mire csábítottak. Örvedetes volt e' különben szomorító hírek közre jutásokkor azt értenünk, hogy itt Würtembergben a' polgáriak közül csak egy jelesebb név sincs békeveredve, ujabb tanujául annak, hogy e' nagyobb 's értelmebb néprész inkább bizik alkotmányában, jussaiban 's azoknak nyílt törvényszeres fejlődésében, mint egyes, v. alattomos összeesküvésekben, mellyeknél igen nehéz meghatározni: a' bűn nagyobb e vagy a' bolondság, sőt leggyakrabban az első csak az utóbbinak következése 's a' t. —

Erlangenben legujabban 11 tanuló

fogatott el 's onnan Münchenbe vitetett. — A' spirai ujság, melly után mult levelünkben a' neustadti magistratus nyilatkozását közlöttük, jun. 18ikán jelenti, hogy utóbbi száma két, szinte Neustadtból jött 's a' kormány hireivel ellenkező tudósítás miatt lefoglaltatott. — Károly braunschweigi exherceg multkor említett protestatiója, mellyet némelyek szerint Comte párisi híres ügyvéd készítet, a' hannoverai ujság szerint se' a' hannoverai ('s angol) királyhoz, se' Braunschweigba, se végre a' német szövetséggyűléshez nem érkezett meg. Vilmos braunschweigi uralkodó herceget, mint a' National írja, legujabban Londonban két, hihetőleg bérlett, gyilkos meg akará ölni, de szándékjok nem teljesült; a' gyilkosok elfogatván, a' politíanak adattak ált.

PORTUGÁLIA.

Azon hírek szerint, mellyeket Turquoise Kutter Oportoból jun. 7ikéről ötöd nap alatt hozott Cowes-ba (Angliába): Napier angol kapitány három gőzhajóval, rajtok fegyverrel 's angol katonával, jun. 5ikén Oporto alá megérkezett. — Utjában még más három gőzhajóval találkozott a' Turquoise, mellyek szinte Napier expeditiojához tartoztak. Ugyan ezen kapitány, t. i. Napier, vette által dom Pedro hajóhadának fővezér-ségét, minthogy adm. Sartorius, ki igen beteg, a' hadi szolgálatot végképen elhagyja. — Az utóbbi napokban mind a' két részről erősen tüzeltek; Oporto különösen tetemesül meg van rongálva 's alig menekhetni benne az álgyugolyóktól. Eleinte (a' száraz idő beállása előtt) az eleség is igen drága volt ben, de most már, midőn a' Turquoise onnan elevezett, 95 hajó állott a' város előtt, mellyek éjjelenként erős puská és kartácstűz védelme alatt eleséget eleget szállítanak a' városba. Francia katoná mintegy 2000, angol 1000 (csak?) lehetett ekkor O-

portóban; Bacons angol ezredes láncásai különösen jól ruházva 's jó erőben; de lovaik szörnyen megcsökkenve. A' katonák igen o-hajtják, hogy minél előbb Lissabon alá vezetessenek; de dom Miguel is jó sánczolat mögött 's katonái elég jó karban állanak, csakhogy ez utóbbiak szöknek. — Dom Miguel flottája alig vagy épen nem fog a' Tadjoból kinevezni.

Ujabb. Dom Miguel jun. 1jén Coimbra-ba tette ált lakását, hova don Carlos is elutazott. Lissabonban a' cholera folyvást pusztít. — Madridban mindegyre nagy készülétek tétettek a' jun. 20iki eskünapra; több gyanus carlista a' fővárosból kitiltatott, 's az ekkor mintegy 30,000re menendő katonáorizetből a' legnagyobb rész már megérkezett. — Dedel ur jun. 13ikán érkezett Rotterdamba. — A' belga képviselőkamara junius 14iki ülésében előadá a' külsőminister a' londoni előegyezést, 's a' belga kormánynak erre adott abeli nyilatkozását, hogy részéről sem fogja az ellenségeskedést a' végegyezés megkötéséig elkezdni 's az előegyezésnek, mint az 1831 nov. 15iki tractatust egy részben legalább teljesítőnek, minden pontjával egyetért; a' végegyezési alkudozásokat pedig, mellyeknél az öt udvarnak más czélja nem lehet, mint a' nov. 15iki szerződés teljes végrehajtása, — bizodalommal elvárja. — A' müncheni politikai ujság egy ujabb „kivonatot“ közöl a' hambachi és neustadti dolgokról érkezett hivatalos tudósításokból. Ezen kivonat szerint a' Neustadtiak már sokkal kevésbé vétkesek, mint sem előbbi tudósítási szerint ugyanezen ujságnak, melly azonban a' neustadti magistratus nyilatkozása ellen azt mondja, hogy az alá se a' polgármester se pedig minden tanácsbeli nincs, ellenben több compromittált neve van írva, 's így annak hitelt adni nem lehet. —

A' gabona pesti piaczi ára junius 28ikán 1833:						Pénzkelet:				
poz. m. val. gál.	sz. m.	k. ze.	csékely. poz. m. val. gál.	legjobb.	közép.	csékely.	lécs junius 28ikán középár pengő pénzben			
Tisztabuza	—	106 $\frac{3}{4}$	93 $\frac{1}{2}$	Zab	43 $\frac{1}{2}$	42	Status 5 pC. kötel.	94 $\frac{7}{8}$	Bécs 2 $\frac{1}{2}$ pC. bankok.	54
Kétszeres	80	73 $\frac{1}{4}$	—	Köles	—	—	— 4 pC.	86 $\frac{1}{4}$	Kam. 2 $\frac{1}{2}$ pC. kötel.	—
Rozs	61 $\frac{1}{2}$	56 $\frac{2}{3}$	53 $\frac{1}{2}$	Köleskása	—	—	— 1820ki kölcs.	192 $\frac{5}{8}$	Bankrészevény	1245
Árpa	61 $\frac{1}{2}$	56 $\frac{2}{3}$	53 $\frac{1}{2}$	Kukoricza	63 $\frac{1}{2}$	56	— 1821ki —	135 $\frac{5}{8}$	Cs. arany pC. agio	2 $\frac{3}{4}$

A' Jelenkor: czimlapját későbbben veendik érd. Előfizetőink. — Az 50dik szám 395 lapja 's első szelete 32 sorában: díj aláírás helyett olv. új aláírás.

Szerkezteti Helmezy. Nyomtatja Landerer.